

РЕЦЕНЗИЯ

по

КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ

„ПРОФЕСОР“ ПО КАМЕРНО ПЕЕНЕ

в катедра „Класическо пеене“, Вокален факултет

на НМА „Проф. П. Владигеров“

- кандидат: доц. д-р ЕЛЕНА КАРАЛИЙСКА-ТРЪПКОВА

- рецензент: проф. д-р ИВАЙЛО СТРАШИМИРОВ КРИНЧЕВ

Представяне: Елена Каралийска се дипломира като магистър по специалност пиано в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ в класа на проф. Лиляна Антова. Професионалните и интереси са фокусирани върху акомпанирането на певци и от 1990г. работи във Вокалния факултет на НМА в класовете на известни педагози по класическо пеене, както и оперна интерпретация с диригентите Иван Вульпе и Христо Игнатов. Концертната и дейност обхваща България, Япония, Холандия, Франция, Кипър, Полша и участия в майсторските класове на Калуди Калудов във Варна, Чешин (Полша), както и на проф. Рудолф Кнол в лятната академия на Моцартеума в Залцбург. Трайният ѝ интерес към полската музика е плод на творческото сътрудничество с известната оперна певица и педагог Мария Фолтин, а през деветдесетте години активно партнира и на SPAM (Stowarzyszenie Polskich Artystów Muzyków), като участва в редица концерти, организирани от проф. Мирослав Домбровски. Участва като акомпаниятор в Първия (1991) и Втория (1995) международен конкурс за вокалисти *Станислав Монюшко* във Варшава. Записва със световно известния полски баритон Марчин Брониковски песни и арии за Полското национално радио и *Top Canal* -

Варашава. От 2007г. е преподавател по камерно пеене, а през 2015г. защитава докторантура с дисертационния труд *„Музикално-поетична образност, стилистични и интерпретационни особености в песенното творчество на Станислав Монюшко”*. От 2017 г. е доцент по камерно пеене в НМА след успешно издържан конкурс за академичната длъжност. Научно-изследователските ѝ интереси към творчеството на полските композитори раждат монографиите, посветени на песенното творчество на Мечислав Карлович, на вокалното наследство на Станислав Монюшко и музикално-поетичната образност, стилистични и интерпретационни особености на песенното творчество на Карол Шимановски. Академичните активности на доц. д-р Каралийска включват освен пълната педагогическа натовареност, така и активното и участие в редица художествено-творчески проекти на академията, както и тяхното ръководство. През 2019г. е поканена в състава на международното жури на Втория Международен Младежки фестивал *Славянски звън* в гр. Варна. Нейни студенти са редовни участници и носители на престижни награди на български и международни конкурси.

Оценка за съответствие с минималните национални изисквания

Доц. д-р Елена Каралийска се представя в обявения конкурс с изчерпателна и детайлно структурирана документация, съгласно ЗРАСРБ и правилникът на НМА за прилагането му. Предоставеният доказателствен материал е съобразен с националните изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ и представя цялостната дейност на кандидата – творческа, научна и педагогическа.

Група от показатели „А“ – минимални изисквания – 50т.

Защитен дисертационен труд с диплома №82, издадена на 22 декември 2015г. на тема: *„Музикално-поетична образност, стилистични и интерпретационни особености в песенното творчество на Станислав Монюшко“* – 50 т.

Група от показатели „В“ – минимални изисквания – 100г.

Като хабилитационен труд Елена Каралийска представя по Показател 5 три водещи изяви, които са осъществени след придобиване на академичната длъжност „доцент“ и формират общо **105 точки**.

- Камерен концерт под надслов „25 години по-късно“ с участието на световноизвестния полски баритон Марчин Брониковски, възпитаник на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ и сопраното Елица Нешевска, проведен в рамките на 48-ия международен музикален фестивал *Софийски музикални седмици* (26 май 2017, Полски институт).

- Камерен концерт с творби от полски композитори с участието на Габриела Георгиева, Марчо Апостолов, Боян Савов, Никол Раданова. В програмата-арии и песни от Станислав Монюшко и Карол Шимановски – 5 ноември 2018, Полски институт в София.

- Камерен концерт-честване на 70-годишнината на Българския културен институт в Полша (27 октомври, 2022, Кралски театър в музея *Лаженки крулевские*, Варшава) с участието на Марчин Брониковски и естонската виолистка Майрит Мит-Брониковска.

Оценка на приносния характер на изявите:

Подборът на представените за оценка творчески изяви от доц. д-р Каралийска – Тръпкова убедително затвърждават разностранните интереси на изпълнител с подчертана насоченост към творчеството на полски композитори. В този аспект е и първо представяне пред българска публика на песни от Мечислав Карлович на престижен музикален форум, като фестивала *Софийски музикални седмици*. Похвално е привличането освен на изявени солисти с активна професионална кариера, така и на студенти с подчертан интерес към камерно музициране. Подборът на програмите е своеобразен мост между две култури – българска и полска. Така е

отбелязана 25 години от творческа дейност на изявения полски баритон Марчин Брониковски – възпитаник на НМА и част от дългогодишното им творческо сътрудничество - културната програма на полския институт в София. Висока оценка за изпълнителското изкуство на Каралийска и Брониковски е и поканата за концерт-честване на 70-годишнината на Българския културен институт в Полша (27 октомври, 2022, Кралски театър в музея *Лаженки крулевские*, Варшава).

Група от показатели Г – минимални изисквани 150 т.

Показател 6. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд – **100т.**

- Каралийска - Тръпкова, Елена. „ Карол Шимановски. Музикално-поетична образност, стилистични и интерпретационни особености в песенното му творчество. София: НМА,„Проф. Панчо Владигеров”, 2022, ISBN 978-619-7566-10-9

Показател 7. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ – **75 т.**

- Каралийска-Тръпкова, Елена. „Станислав Монюшко. Музикално-поетична образност, стилистични и интерпретационни особености в песенното му творчество“, София: НМА,„Проф. Панчо Владигеров” издател, 2019, ISBN 978-954-92438-8-8

По **Показател 9** – статии и доклади, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата доц. д-р Каралийска представя доказателствен материал за пет авторски статии, които я представят убедително, както като творец, така и като учен-изследовател на творчеството на полски композитори – **75т.**

В група Д по Показател 19. *Рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата.*, която изисква минимални **80т.** е представена информация за 13 положителни рецензии от автори с неоспорим авторитет, които дават една изключително висока оценка на творческите изяви на доц. д-р Каралийска-Тръпкова

В Група от показатели Е са формирани общо 225т. от изискваните 120т. с множество активности в **показатели 22, 23, 24 и 25** с представен доказателствен материал за тях. Между тях се открояват председателстването на модул Музика в категория Класическо пиано на втория международен младежки фестивал „Славянски звън“ (9-11 май, 2019, Варна), и участието в проект по Комуникационната стратегия под надслов *Камерен концерт по повод Деня на будителите*, финансиран от МВНР и посолството на България в Кипър (ноември 2019, зала Кастелиотиса, Никозия, Кипър). Доц. д-р Каралийска е и ръководител на художествено-творчески проект на ВФ на НМА, който включва концерт на студенти от Вокалния факултет на фестивала Майски музикални дни в гр. Кюстендил през 2021г, посветен на 100-годишнината на НМА, както и е координатор и участник в проект отбелязващ 30-годишнината на Вишеградската четворка и полското председателство на групата – 14 ноември, 2020, Полски институт в София. Проектът е финансиран от Република Полша чрез Полския институт в София. По повод отбелязването на 200-годишнината от рождението на Станислав Монюшко доц. д-р Каралийска ръководи и проект, който включва 5 значими изяви – издаване на монография и 4 камерни концерта в рамките на 50-то издание на международния фестивал Софийски музикални седмици, международния фестивал Via Pontica – Балчик и концерт – закриване на документалната изложба „Станислав Монюшко – Това е моята година“. Във връзка с

отбелязването на 140-годишнината от рождението Карол Шимановски с финансовата подкрепа на Република Полша чрез Полския институт в София Каралийска е ръководител проект и участник в камерен концерт-представяне на монографията и „Карол Шимановски „Музикално-поетична образност, стилистични и интерпретационни особености в песенното му творчество“.

Активната педагогическата дейност на доц. д-р Каралийска е от 2007г. и наред с обучението е свързана с активно търсене на форми на изява на студентите на различни национални и международни форуми. Изброените съвместни концертни дейности и завоювани лауреатски звания от студенти от класа и по камерно пеене са безспорно доказателство за качествата на доц. д-р Каралийска като преподавател и педагог и нейната ангажираност към подготовката им в различни музикални стилистики и за стимулиране на вокалното им усъвършенстване. Както тя сама подчертава *...в моята преподавателска дейност се опирам на приемствеността в преподаването на дисциплината „Камерно пеене“*. *Индивидуалният подход и методи са резултат на дългогодишния ми опит като изпълнител и педагог. Считам за основен принцип овладяването на разнообразен репертоар, съобразен с изискванията, както и с индивидуалните качества на всеки един певец.*

Потвърждавам, че представените активности са напълно достатъчни за кандидатстващата академична длъжност. Художественотворческата и научни дейности на доц. д-р Елена Каралийска – Тръпкова имат приносен характер и отговарят на смисъла и изискванията на ЗРАСРБ за професор в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство на обявения конкурс от НМА.

В заключение изразявам своето положително становище за избора на академичната длъжност „професор“ на доц. д-р Елена Каралийска-Тръпкова по Камерно пеене към ВФ на НМА.

/проф. д-р Ивайло Кринчев/